

Maatwerk. Niet meer van deze tijd?

Inspiratiedag GBO – SAM

Marjolijn De Wilde – Universiteit Antwerpen

25 oktober 2019 - Brussel

CENTRUM VOOR SOCIAAL BELEID
HERMAN DELEECK

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire
ruimte

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire
ruimte

- Werkbereidheid (+billijkheidsredenen) als voorwaarden

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire
ruimte

- Werkbereidheid (+billijkheidsredenen) als voorwaarden
- Samenwonend / alleenwonend als bepalend voor hoogte leefloon

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire ruimte

- Werkbereidheid (+billijkheidsredenen) als voorwaarden
- Samenwonend / alleenwonend als bepalend voor hoogte leefloon
- Wat met inkomen inwonende kinderen of ouders

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire ruimte

- Werkbereidheid (+billijkheidsredenen) als voorwaarden
- Samenwonend / alleenwonend als bepalend voor hoogte leefloon
- Wat met inkomen inwonende kinderen of ouders
- Organisatie beslissingsproces
 - Wie bereidt de beslissing voor?
 - Welke beslissingen komen voor het bcscd?

Leefloonwet = veel mogelijkheid tot discretionaire
ruimte

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland
- Ettelijke werkgroepen over samenwonen vs alleenstaande

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland
- Ettelijke werkgroepen over samenwonen vs alleenstaande
- Vlaams regeerakkoord: kader voor aanvullende financiële steun

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland
- Ettelijke werkgroepen over samenwonen vs alleenstaande
- Vlaams regeerakkoord: kader voor aanvullende financiële steun
- Verhoogde administratisering van beschikbare data

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

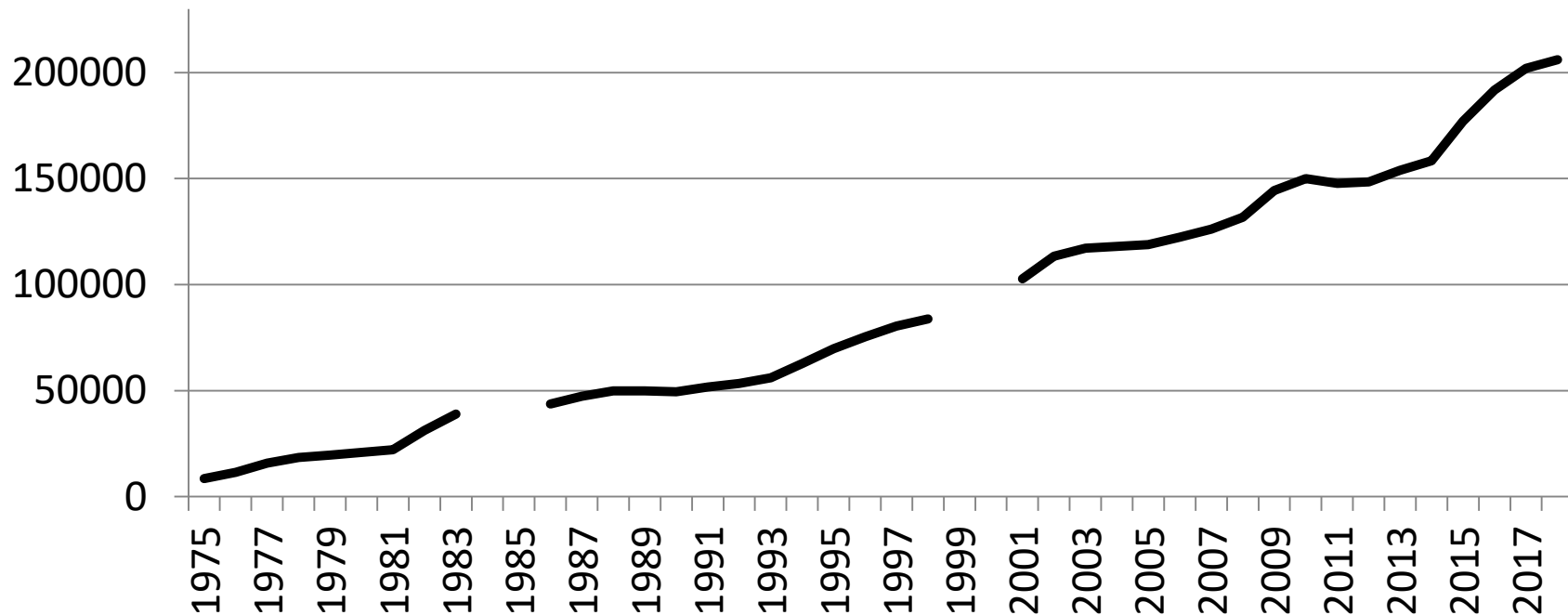
- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland
- Ettelijke werkgroepen over samenwonen vs alleenstaande
- Vlaams regeerakkoord: kader voor aanvullende financiële steun
- Verhoogde administratisering van beschikbare data
- Streefdoel van gelijkheid

Pogingen tot inperking discretionaire ruimte?

- Nieuw: detail in leefloonwet = verblijf in buitenland
- Ettelijke werkgroepen over samenwonen vs alleenstaande
- Vlaams regeerakkoord: kader voor aanvullende financiële steun
- Verhoogde administratisering van beschikbare data
- Streefdoel van gelijkheid
- In gemeenten: handelingsplannen, interne regelgeving, algoritmes

Hoe komt dit?

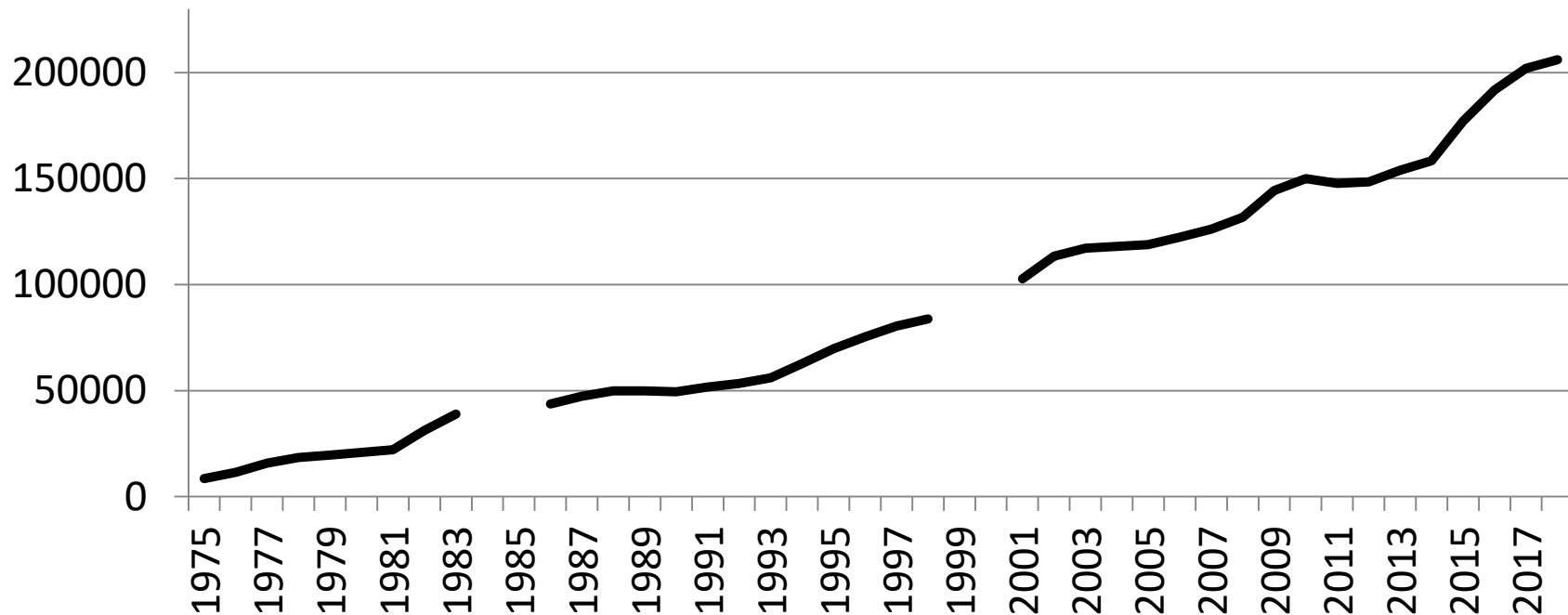
Hoe komt dit?

Hoe komt dit?

1. **Socio-demografische veranderingen:**
 - Structurele werkloosheid bij kort of technisch geschoolden
 - Gezinsdestabilisering
 - Belang diploma hoger onderwijs
 - Migranten
 - Complexiteit administratie

Hoe komt dit?

Hoe komt dit?

1. **Socio-demografische veranderingen:**
 - Structurele werkloosheid bij kort of technisch geschoolden
 - Gezinsdestabilisering
 - Belang diploma hoger onderwijs
 - Migranten
 - Complexiteit administratie
2. **Wetgeving andere takken sociale zekerheid = conditioneler**

Vb. Inschakelingsuitkering

Twee wetswijzigingen:

Vb. Inschakelingsuitkering

Twee wetswijzigingen:

1. 1 januari 2012 = inschakelingsuitkering beperken in de tijd (nl. 36 maanden)

Vb. Inschakelingsuitkering

Twee wetswijzigingen:

1. 1 januari 2012 = inschakelingsuitkering beperken in de tijd (nl. 36 maanden)

Inschakelingsuitkering -> leefloon	2015	2016	2017
Aantal	<i>6304</i>	<i>1044</i>	<i>818</i>
Percentage	21.9%	13.5%	13.0%

Vb. Inschakelingsuitkering

Twee wetswijzigingen:

1. 1 januari 2012 = inschakelingsuitkering beperken in de tijd (nl. 36 maanden)

Inschakelingsuitkering -> leefloon	2015	2016	2017
Aantal	<i>6304</i>	<i>1044</i>	<i>818</i>
Percentage	21.9%	13.5%	13.0%

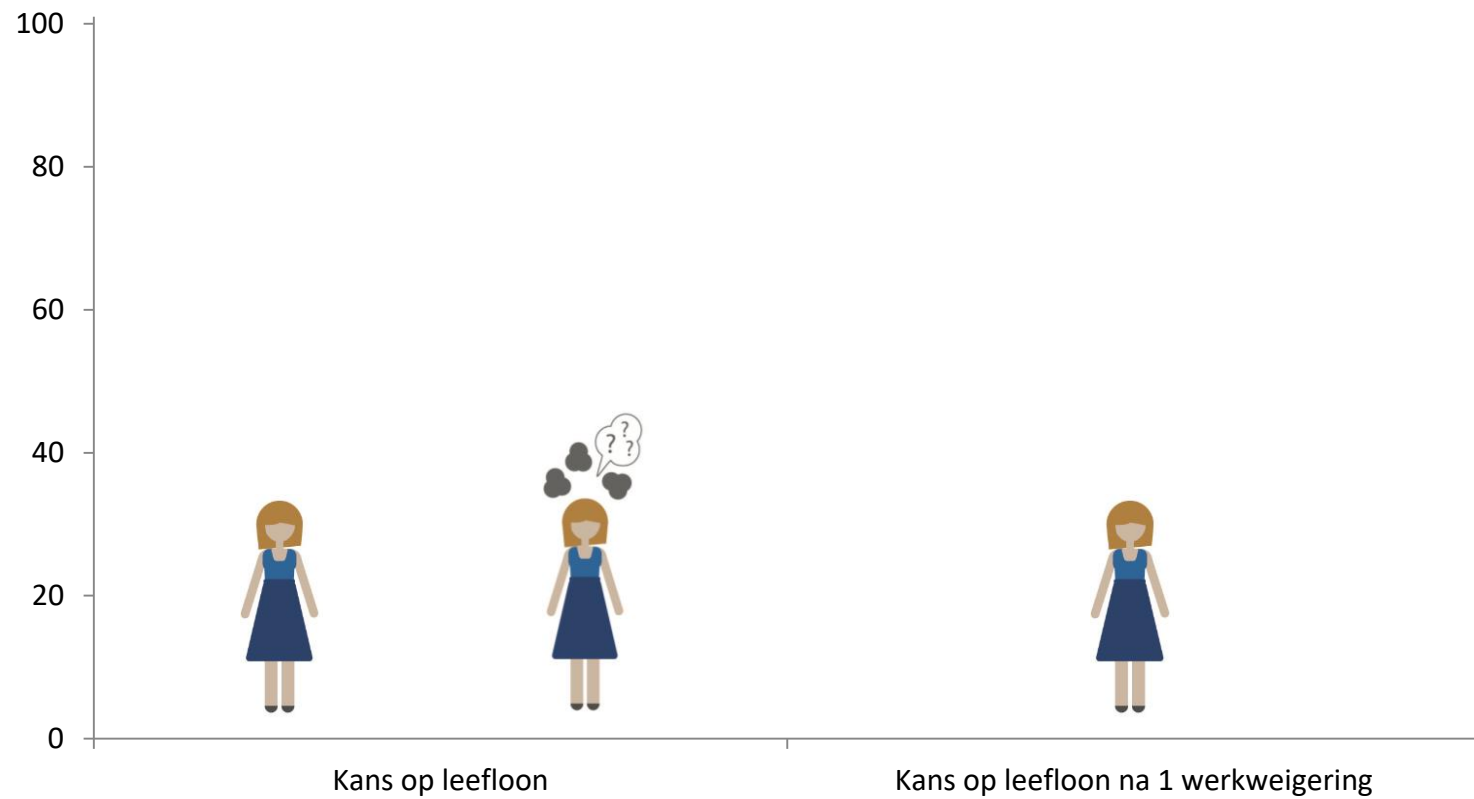
2. 1 september 2015 = inschakelingsuitkering voor 18-21-jarigen enkel voor personen met einddiploma secundair onderwijs

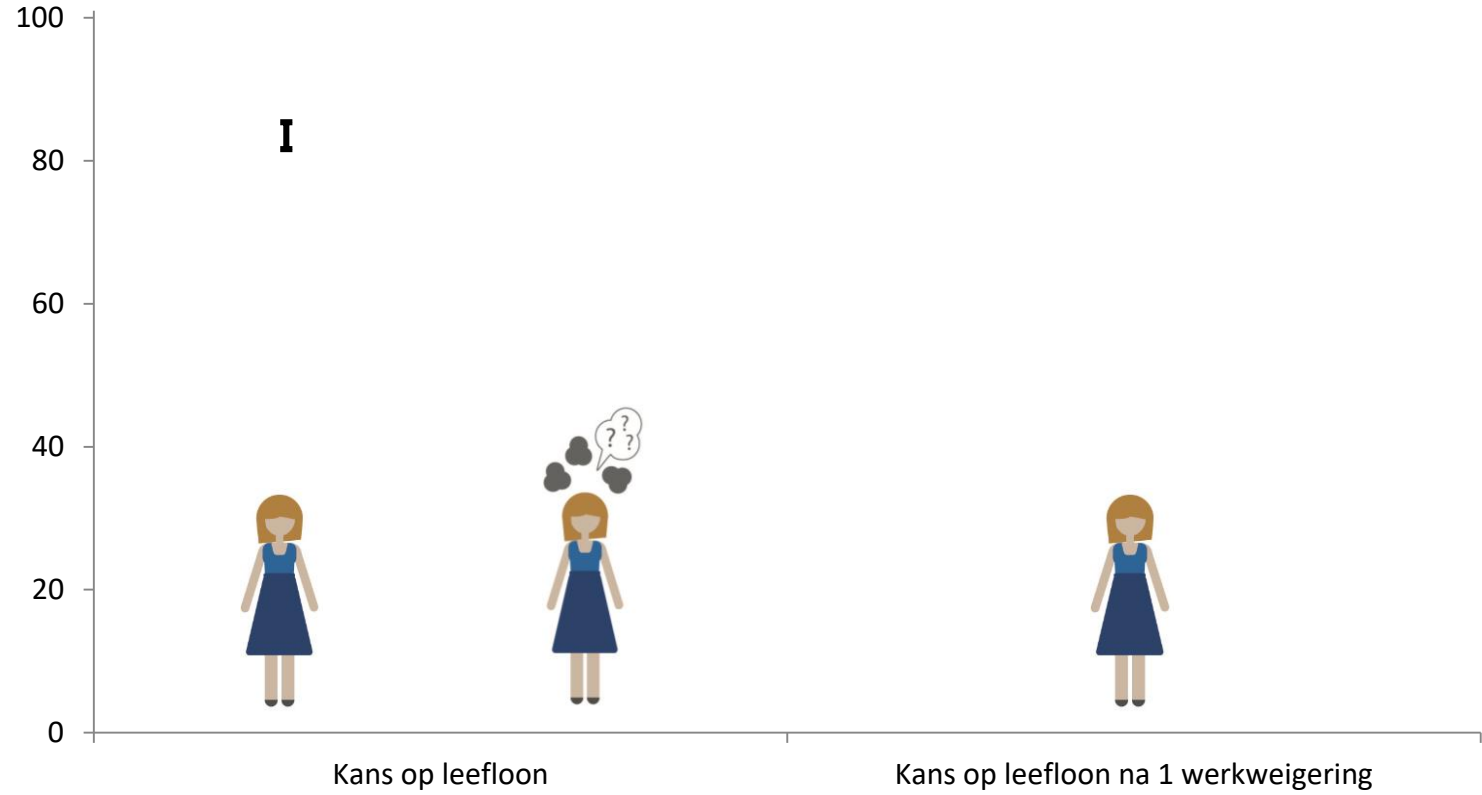
Hoe komt dit?

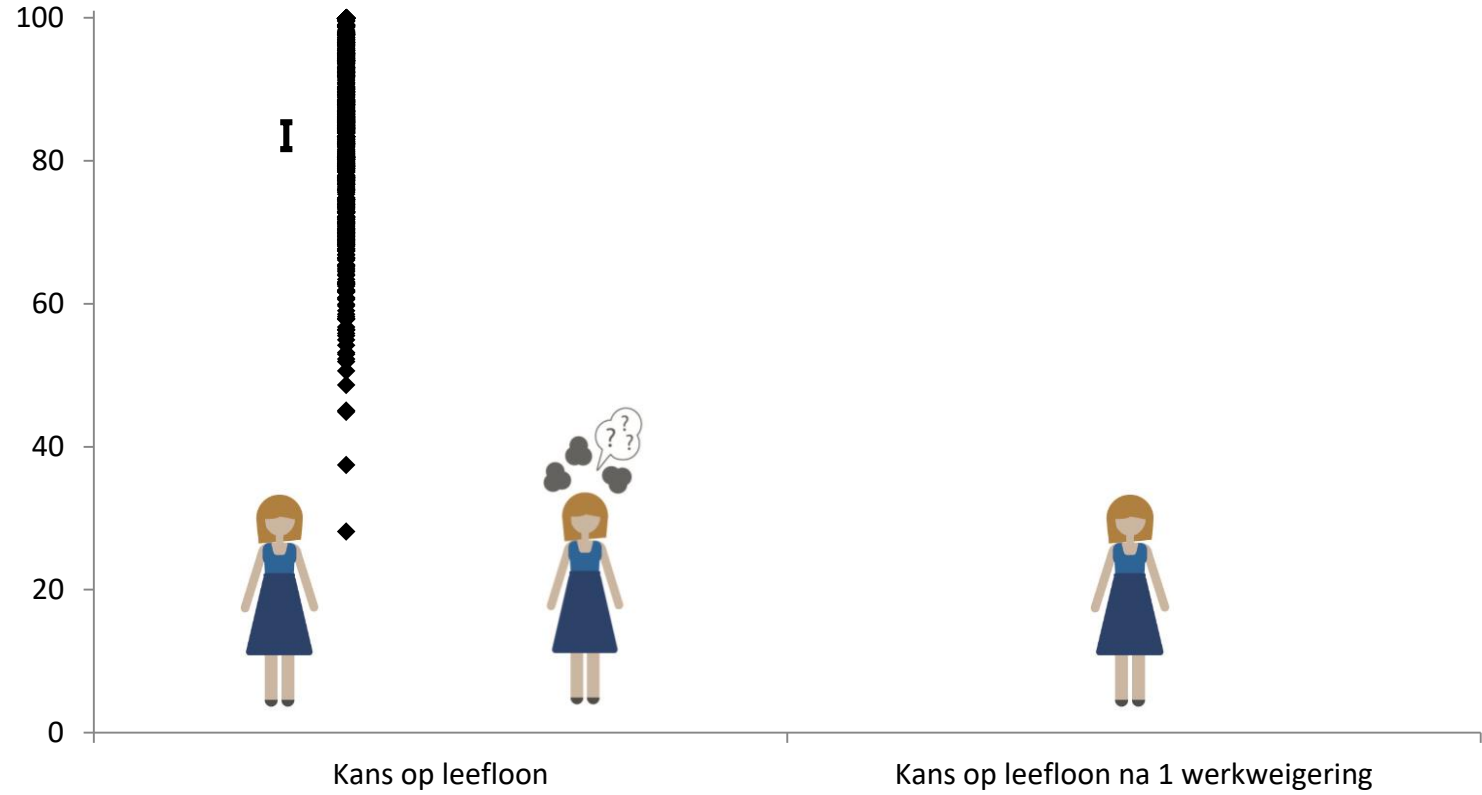
1. **Socio-demografische veranderingen:**
 - Structurele werkloosheid bij kort of technisch geschoolden
 - Gezinsdestabilisering
 - Belang diploma hoger onderwijs
 - Migranten
 - Complexiteit administratie
2. **Wetgeving andere takken van de sociale zekerheid = strikter**

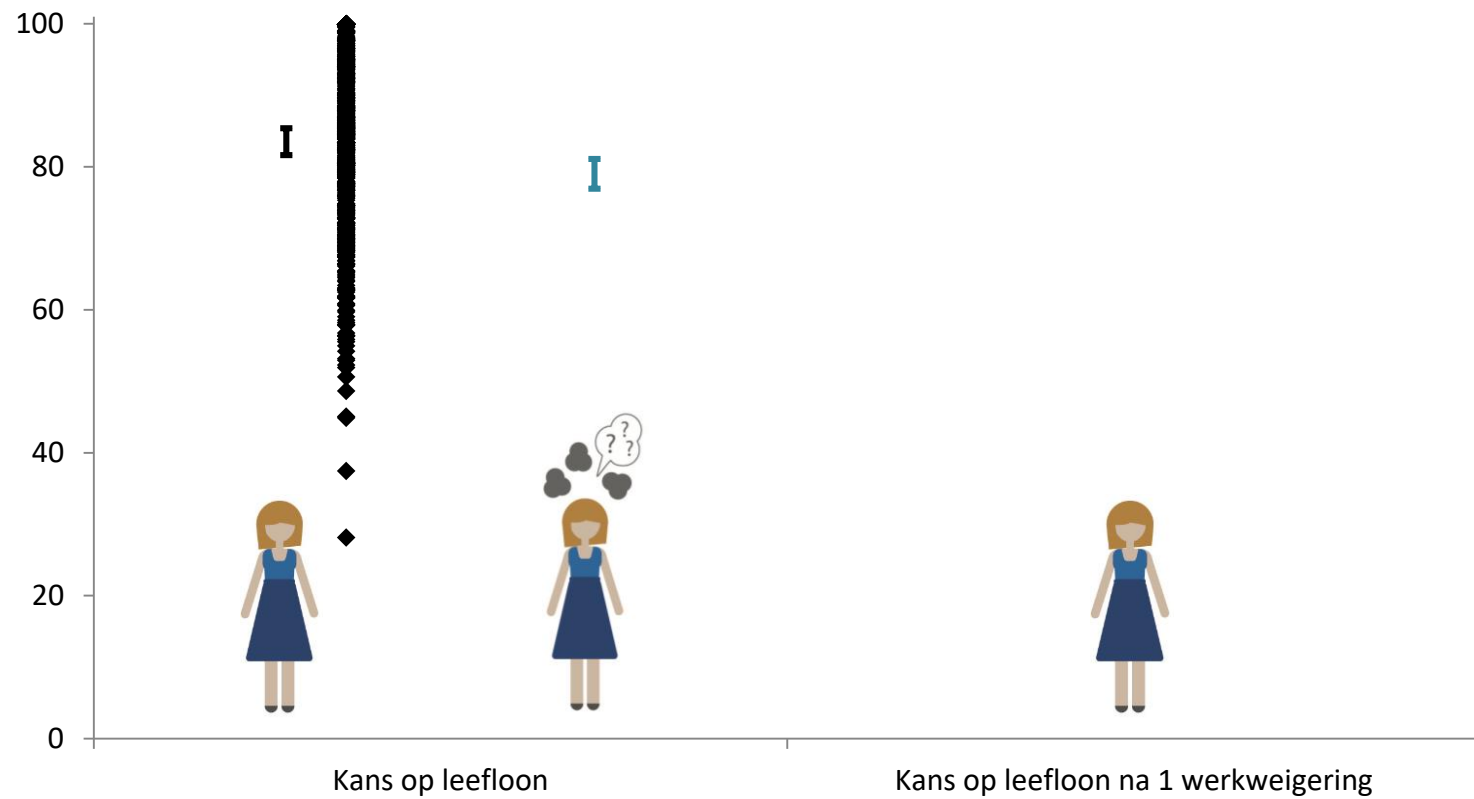
Hoe komt dit?

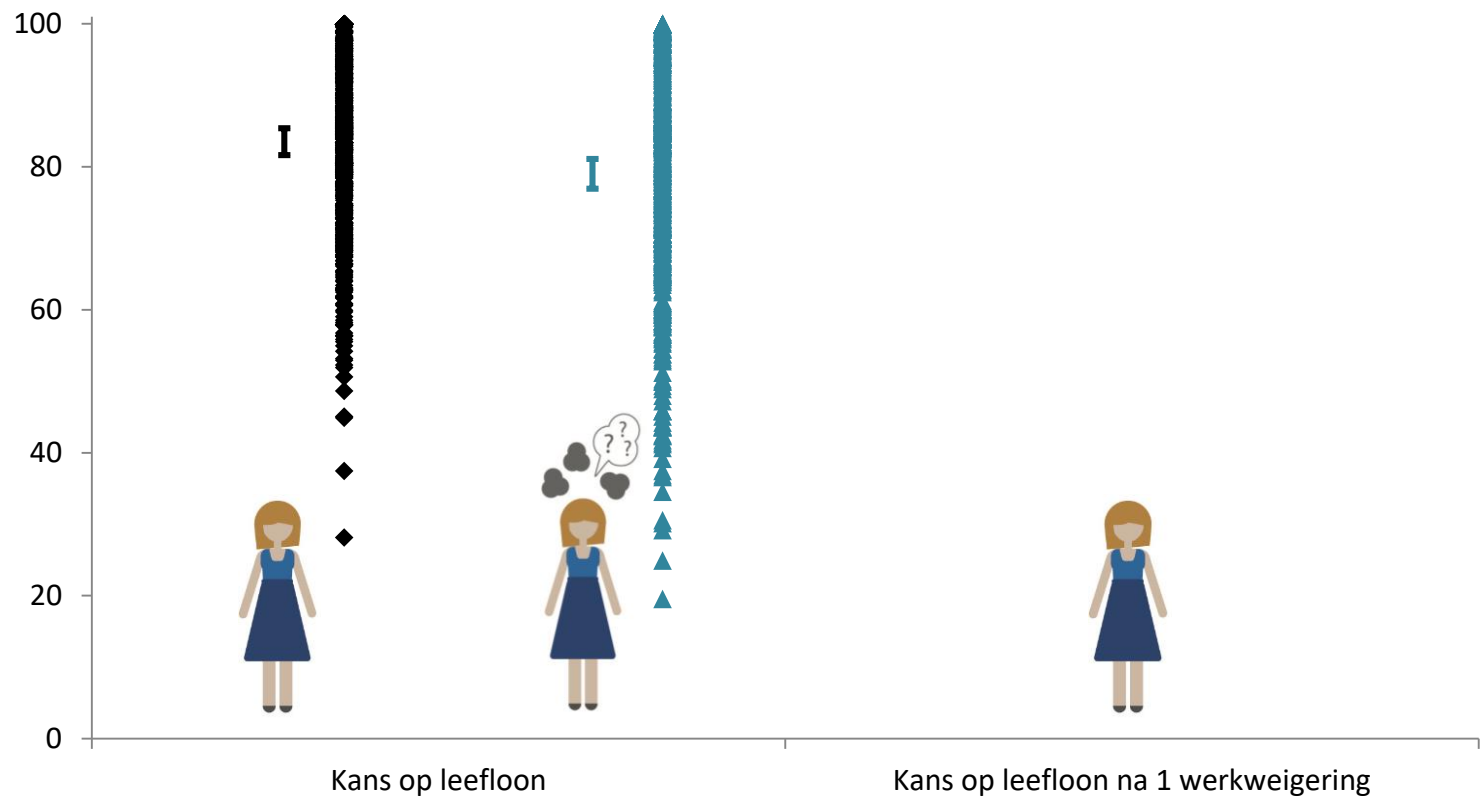
1. Socio-demografische veranderingen:
 - Structurele werkeloosheid bij kort of technisch geschoolden
 - Gezinsdestabilisering
 - Belang diploma hoger onderwijs
 - Migranten
 - Complexiteit administratie
2. Wetgeving andere takken van de sociale zekerheid = strikter
3. Toepassing van deze wetgeving = strikter

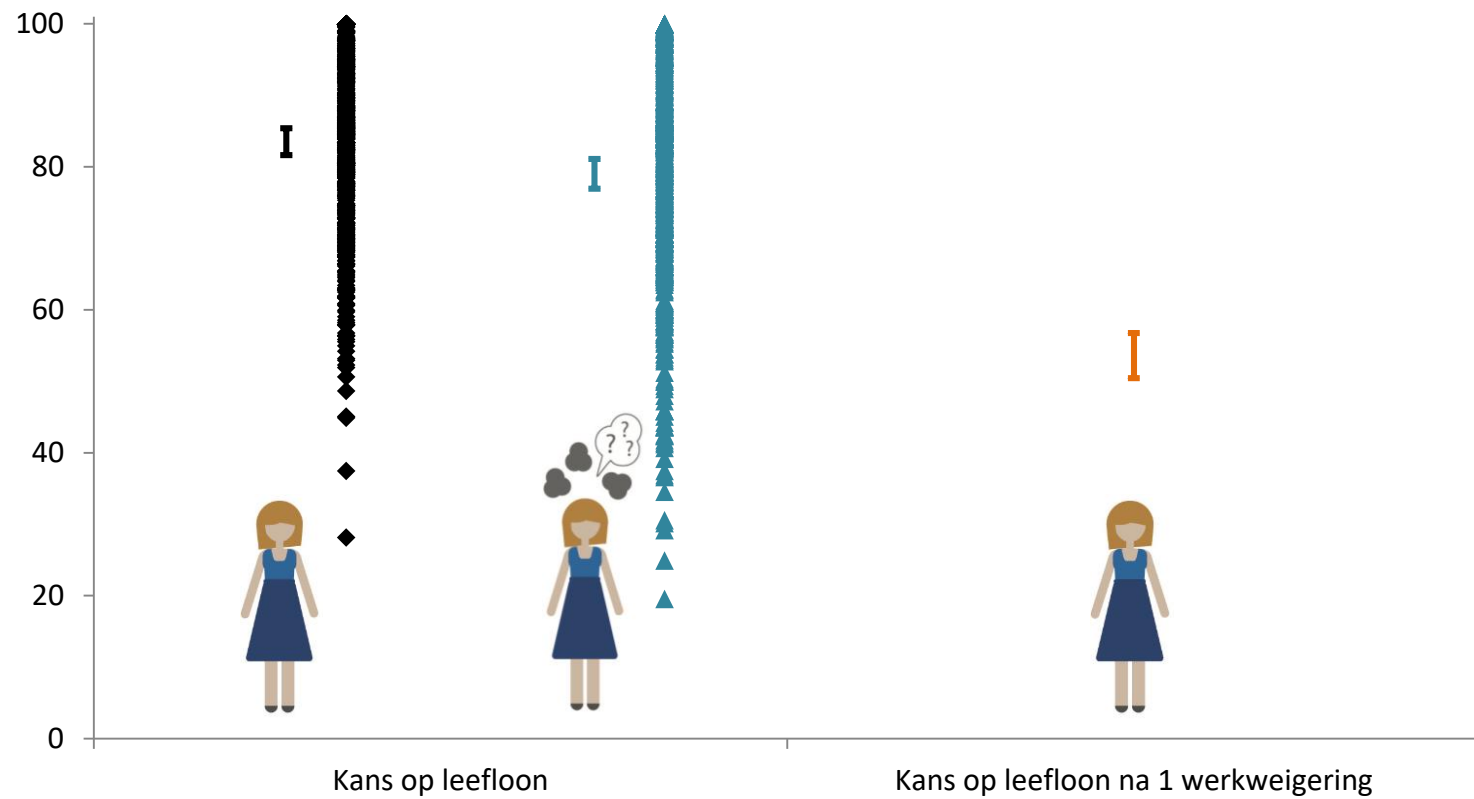

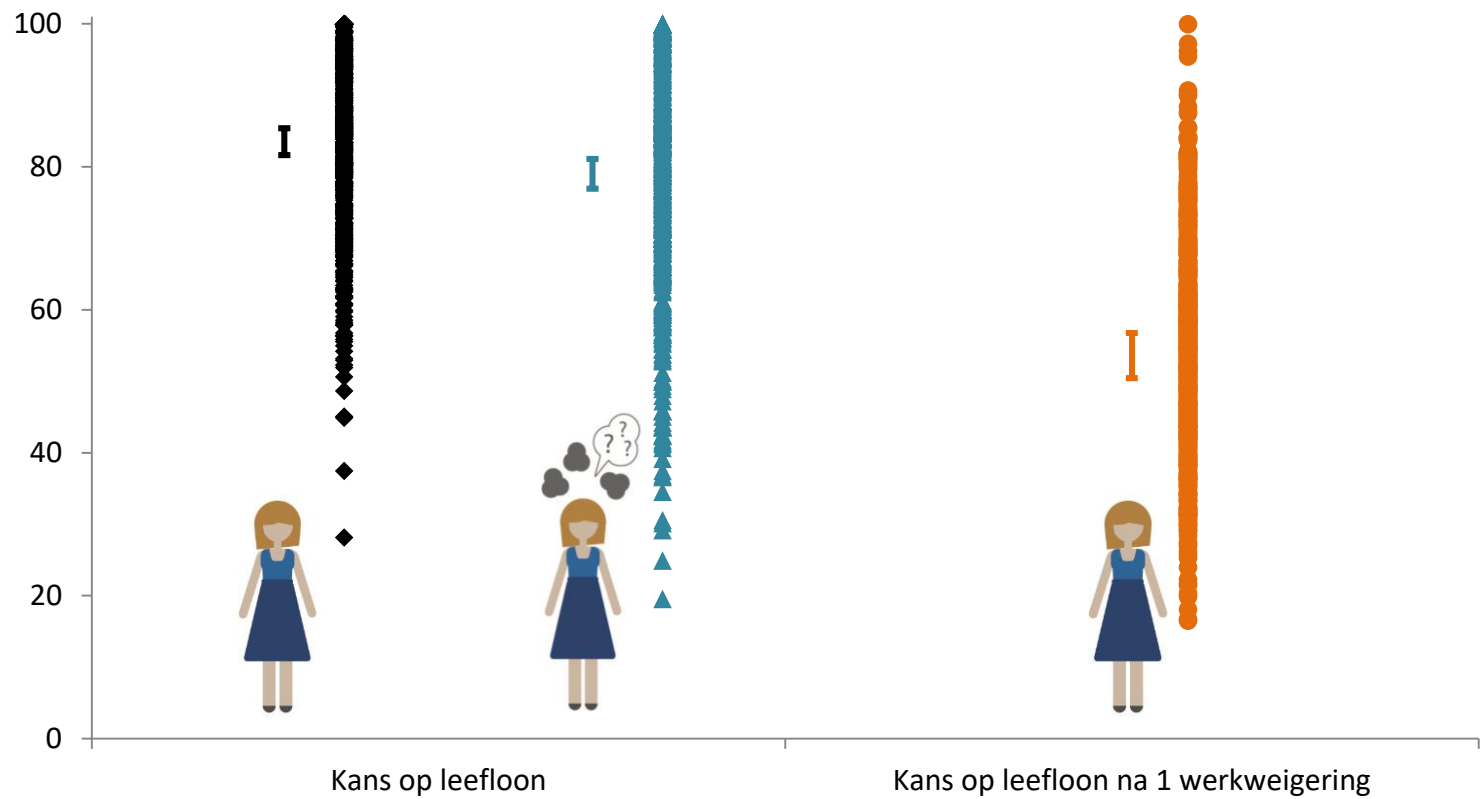

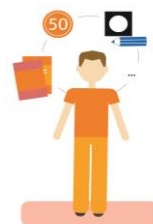

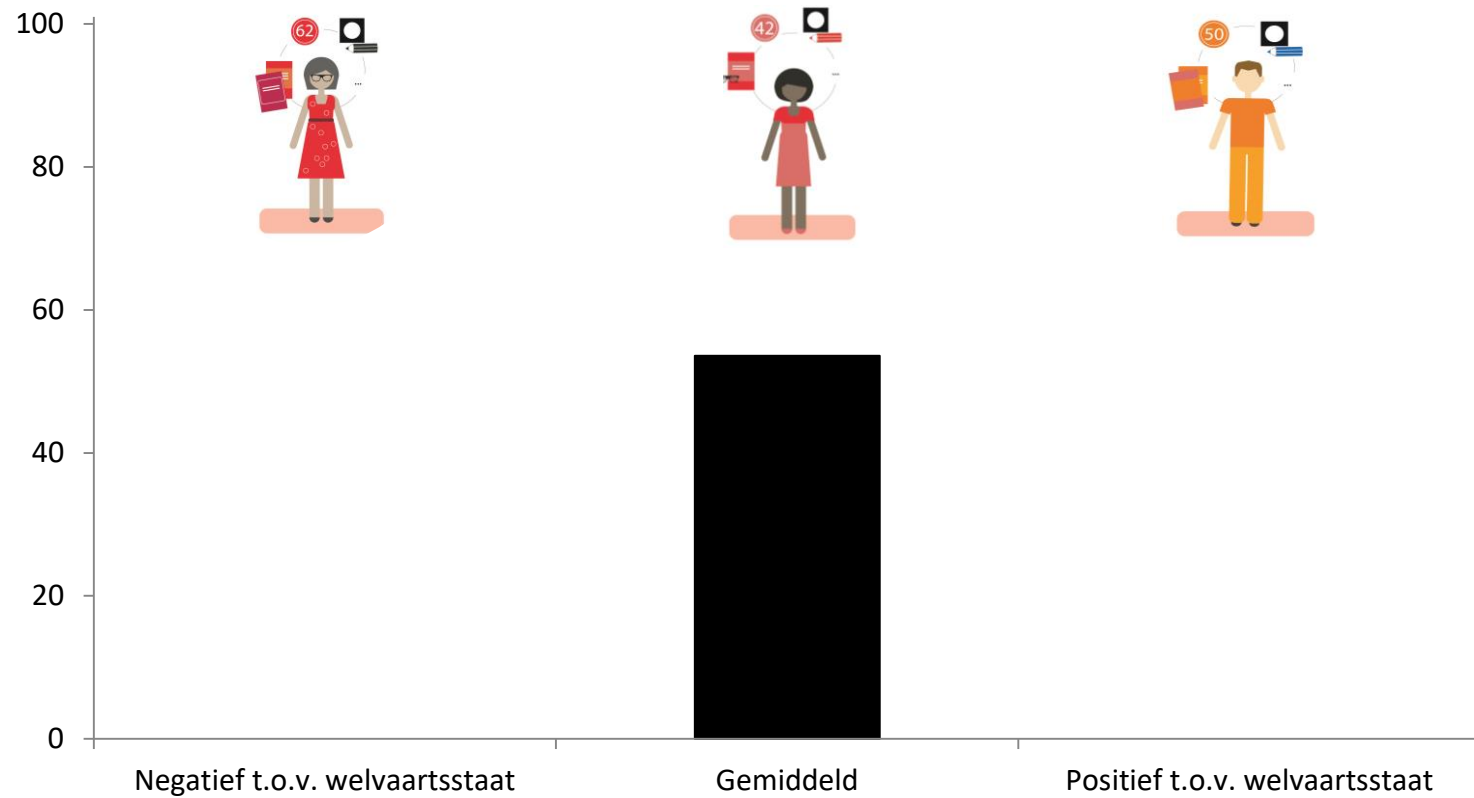

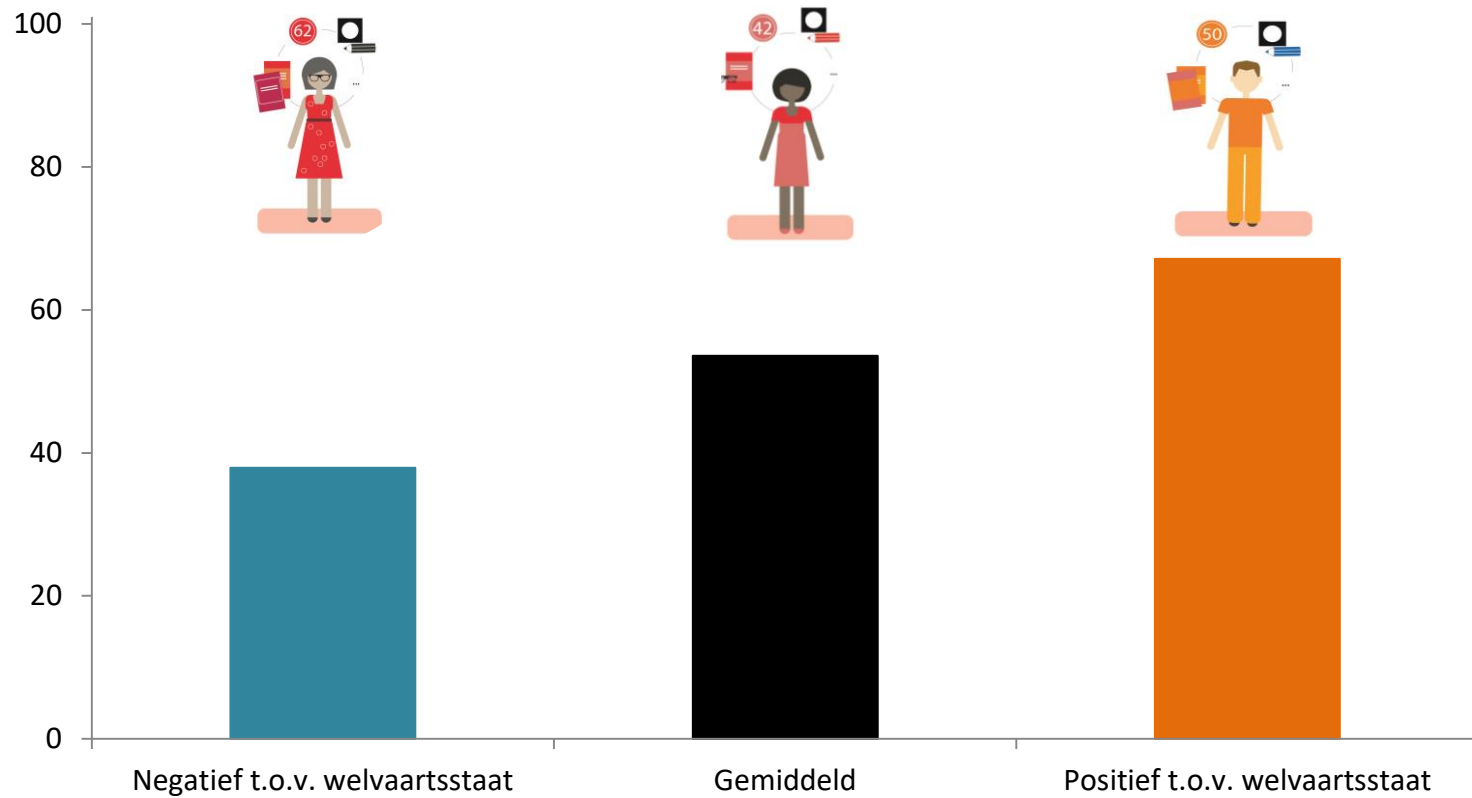

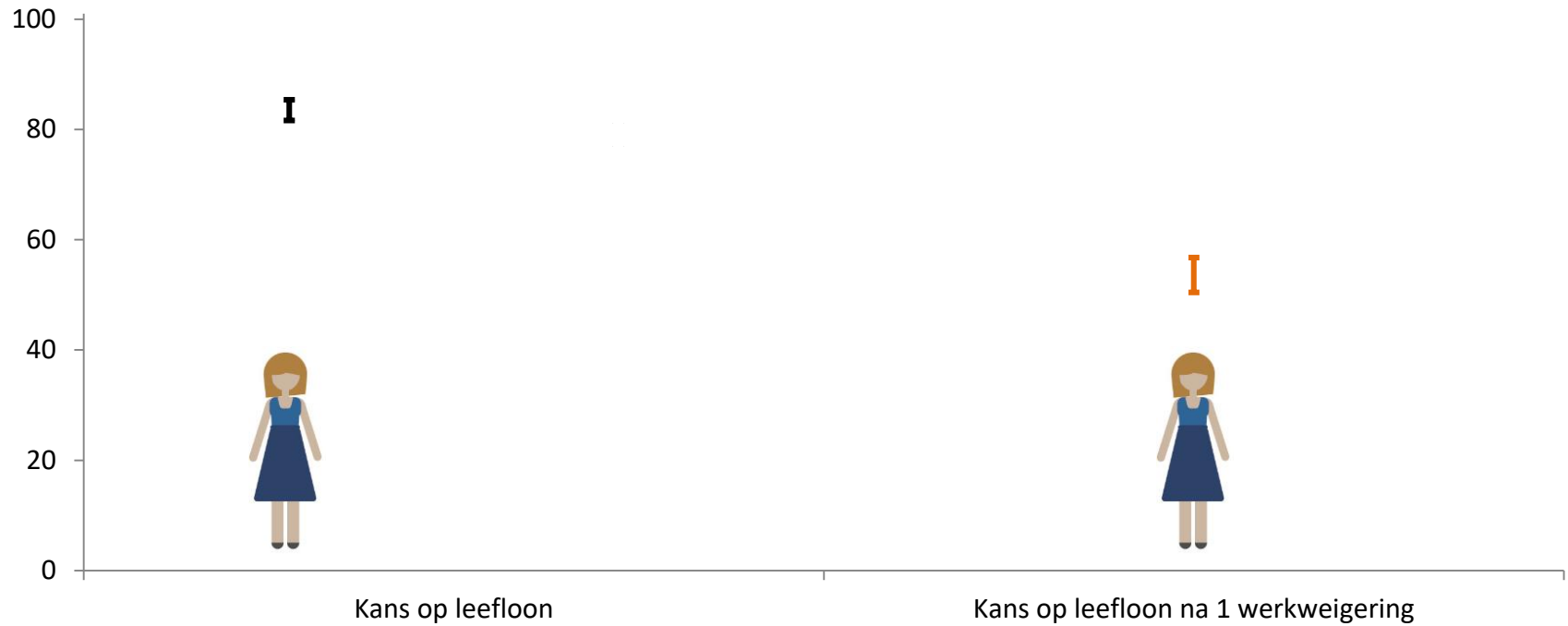

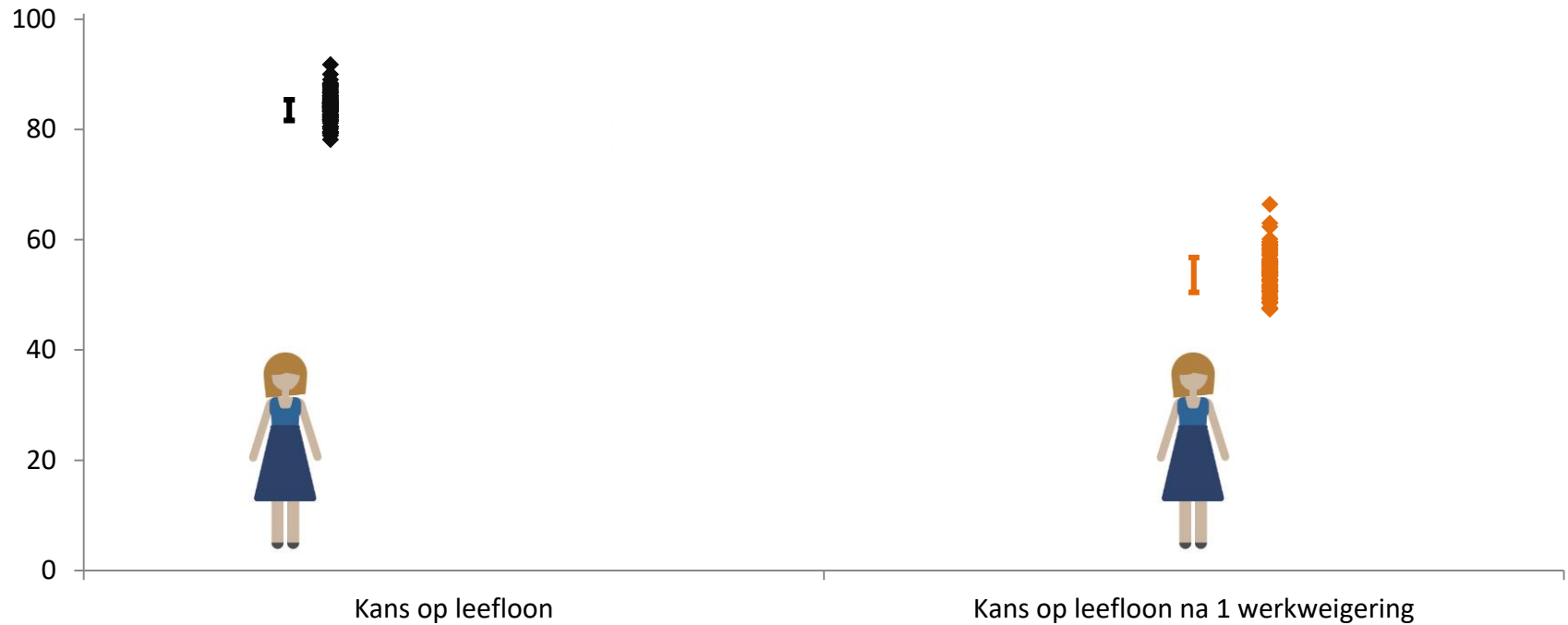

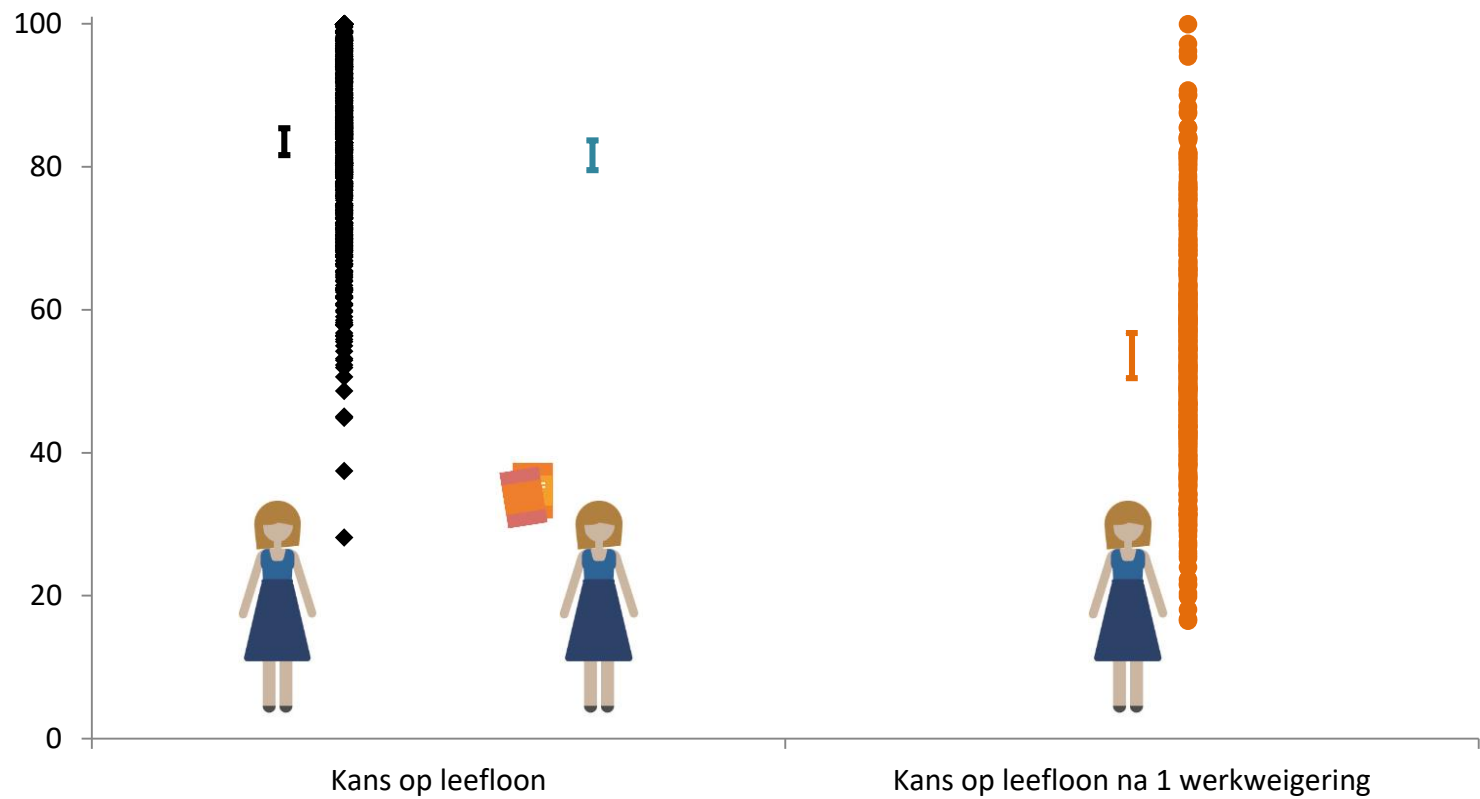

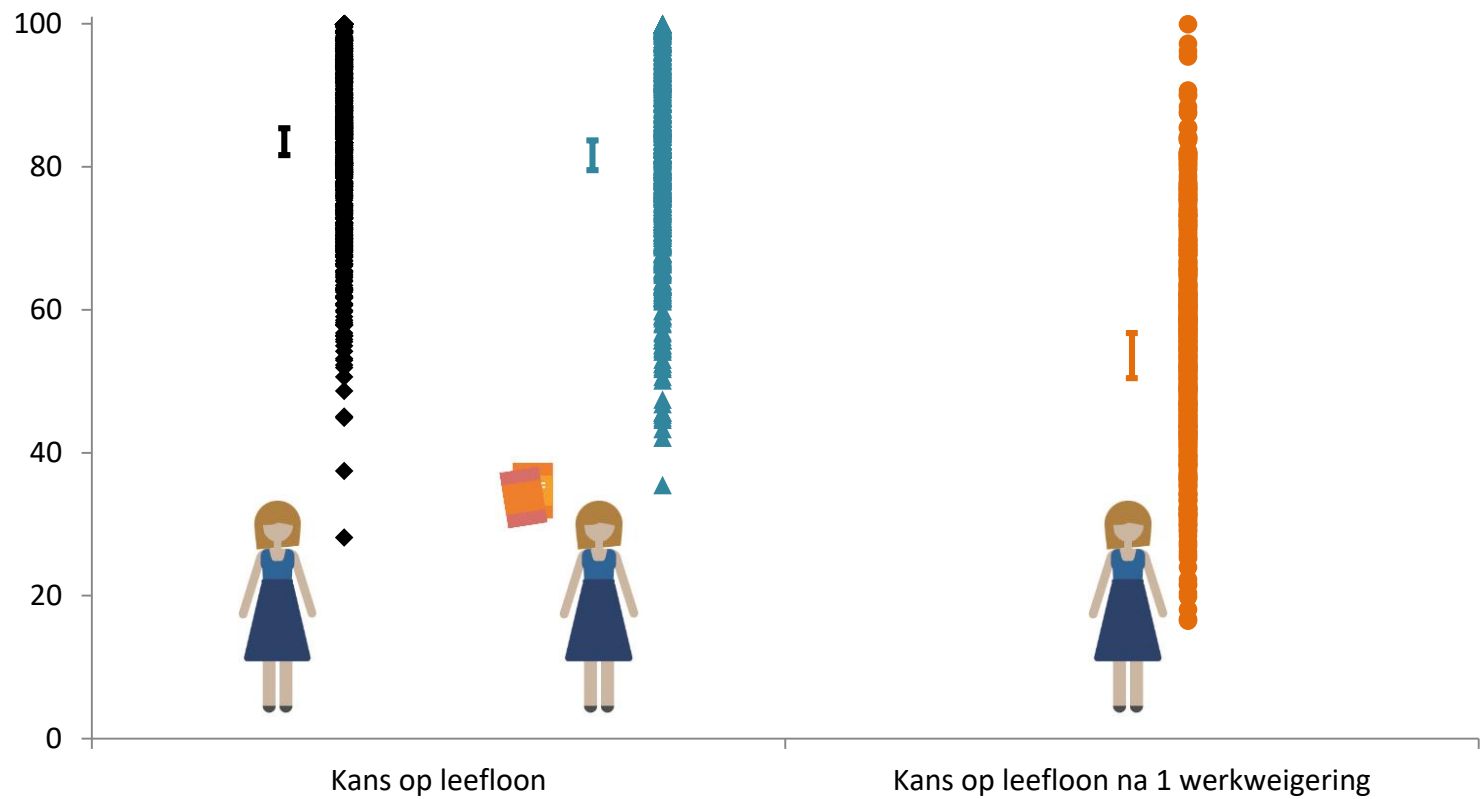

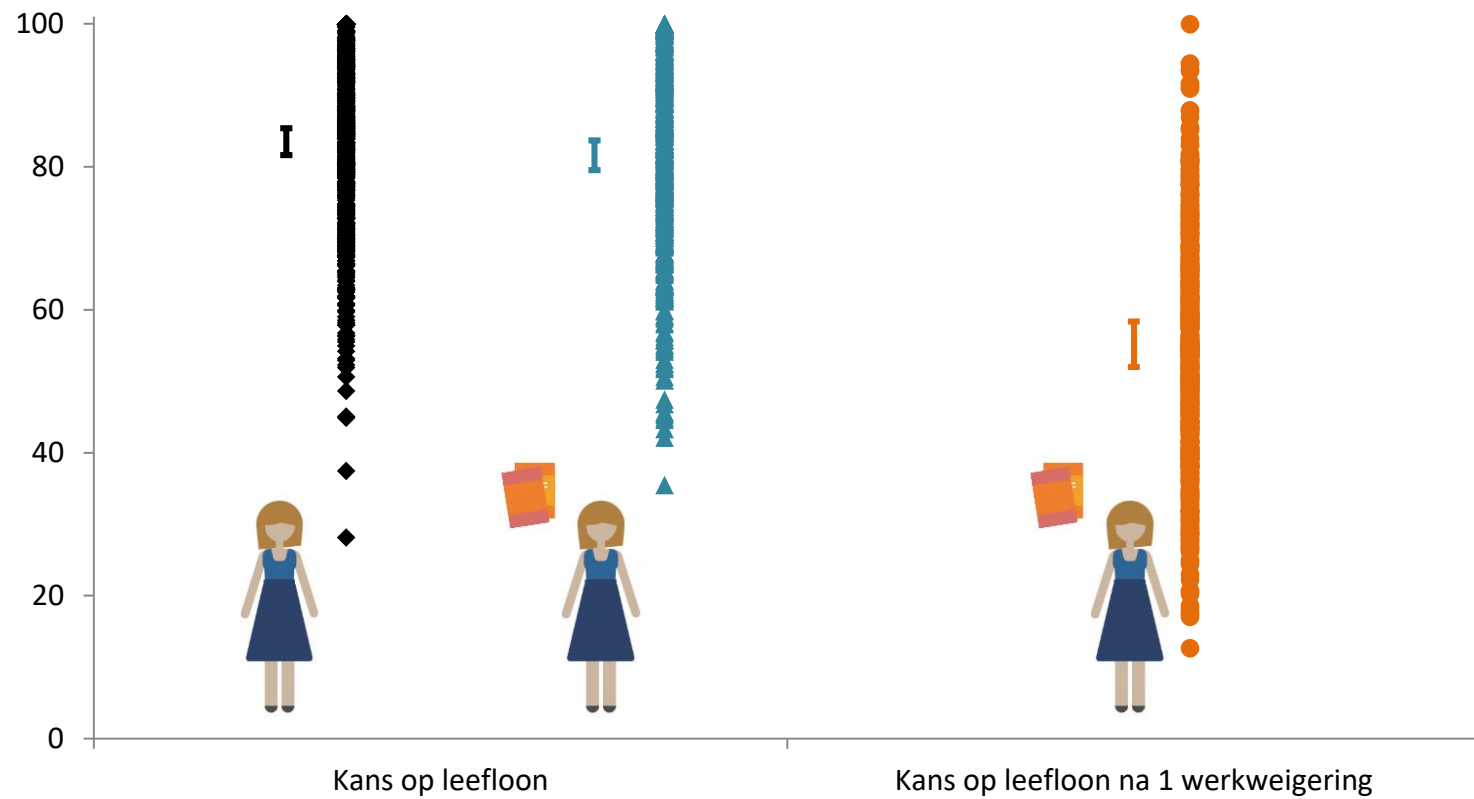
Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

- Meer regelgeving?

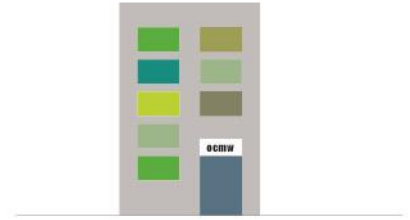
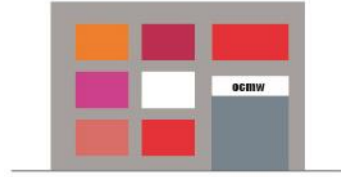

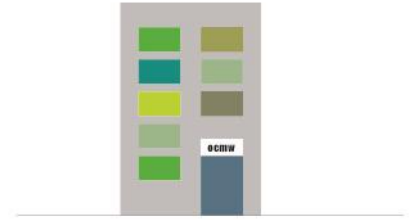
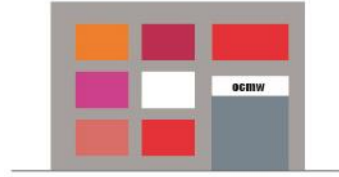
Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

- Meer regelgeving?
- Meer opvolging/controle door management?

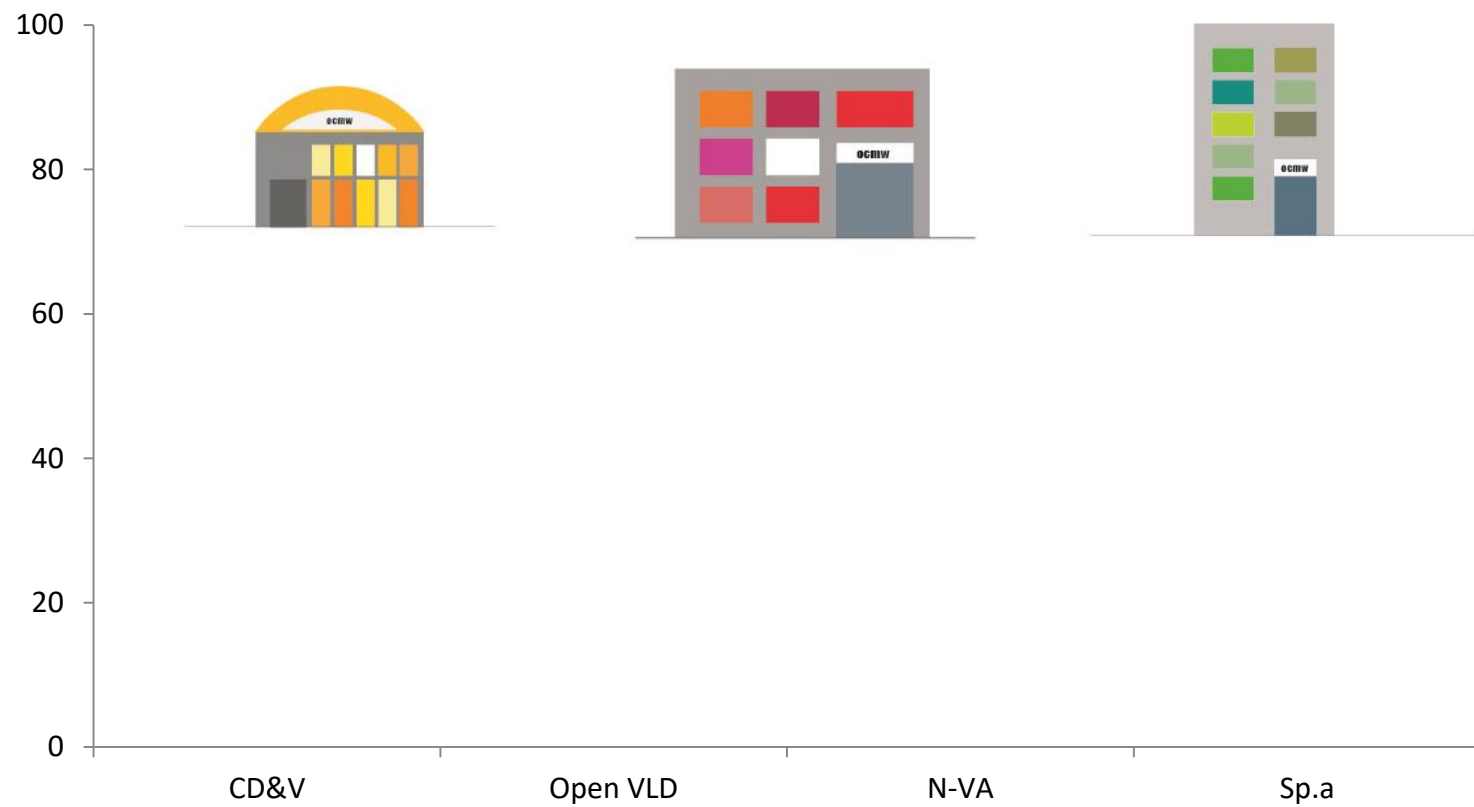
Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

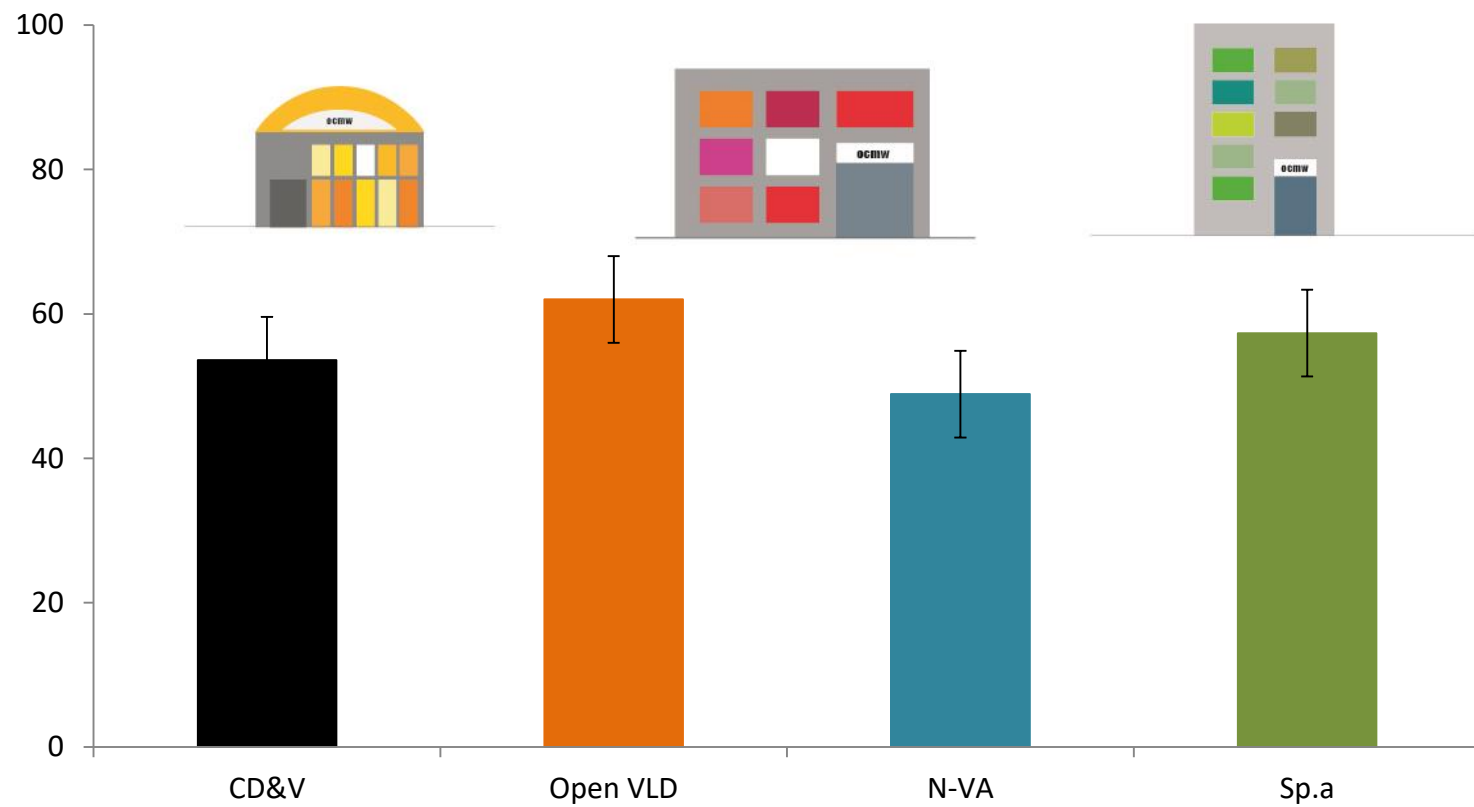
- Meer regelgeving?
- Meer opvolging/controle door management?
- Meer teamoverleg?

Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

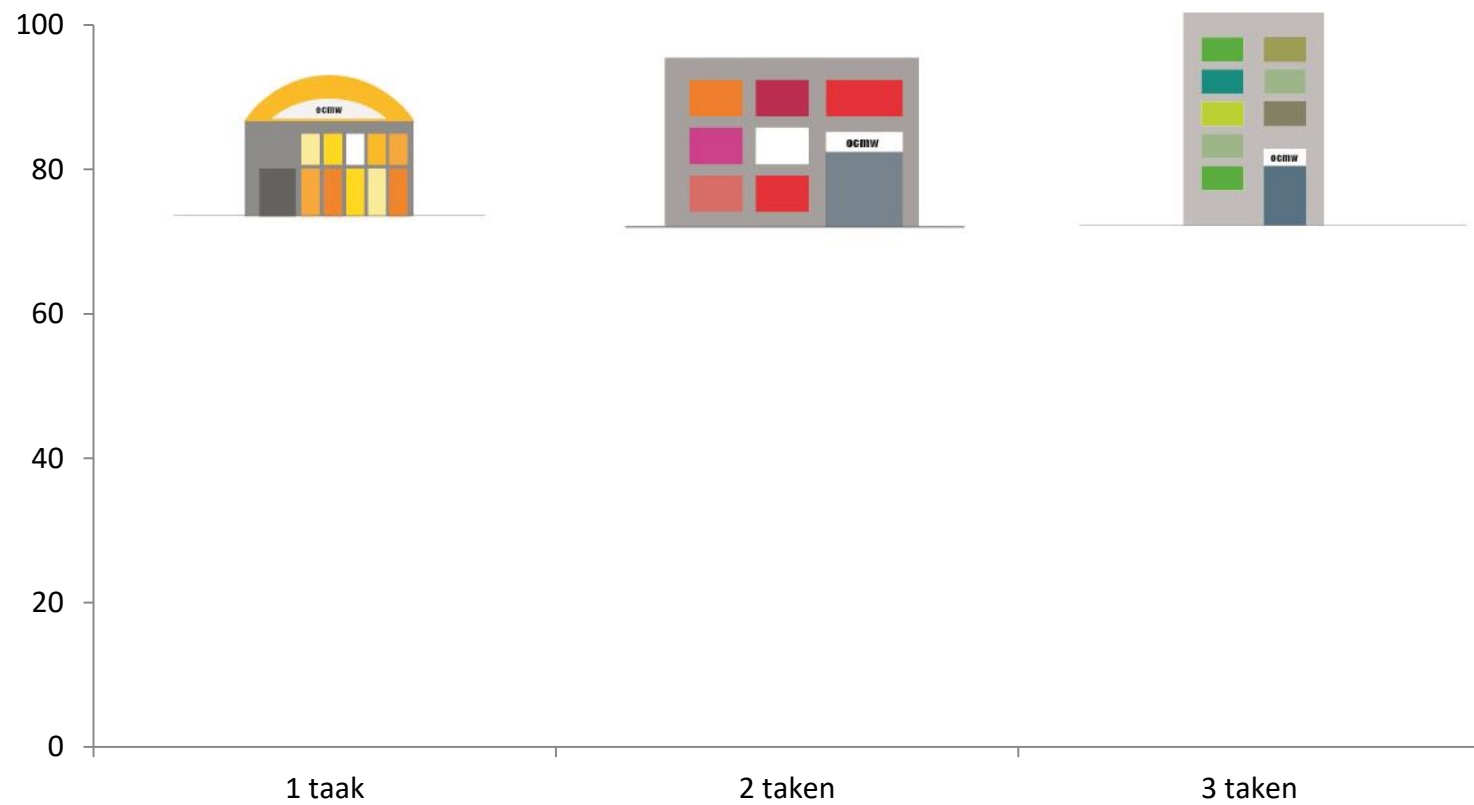
- Meer regelgeving?
- Meer opvolging/controle door management?
- Meer teamoverleg?
- Invloed van politieke aansturing?

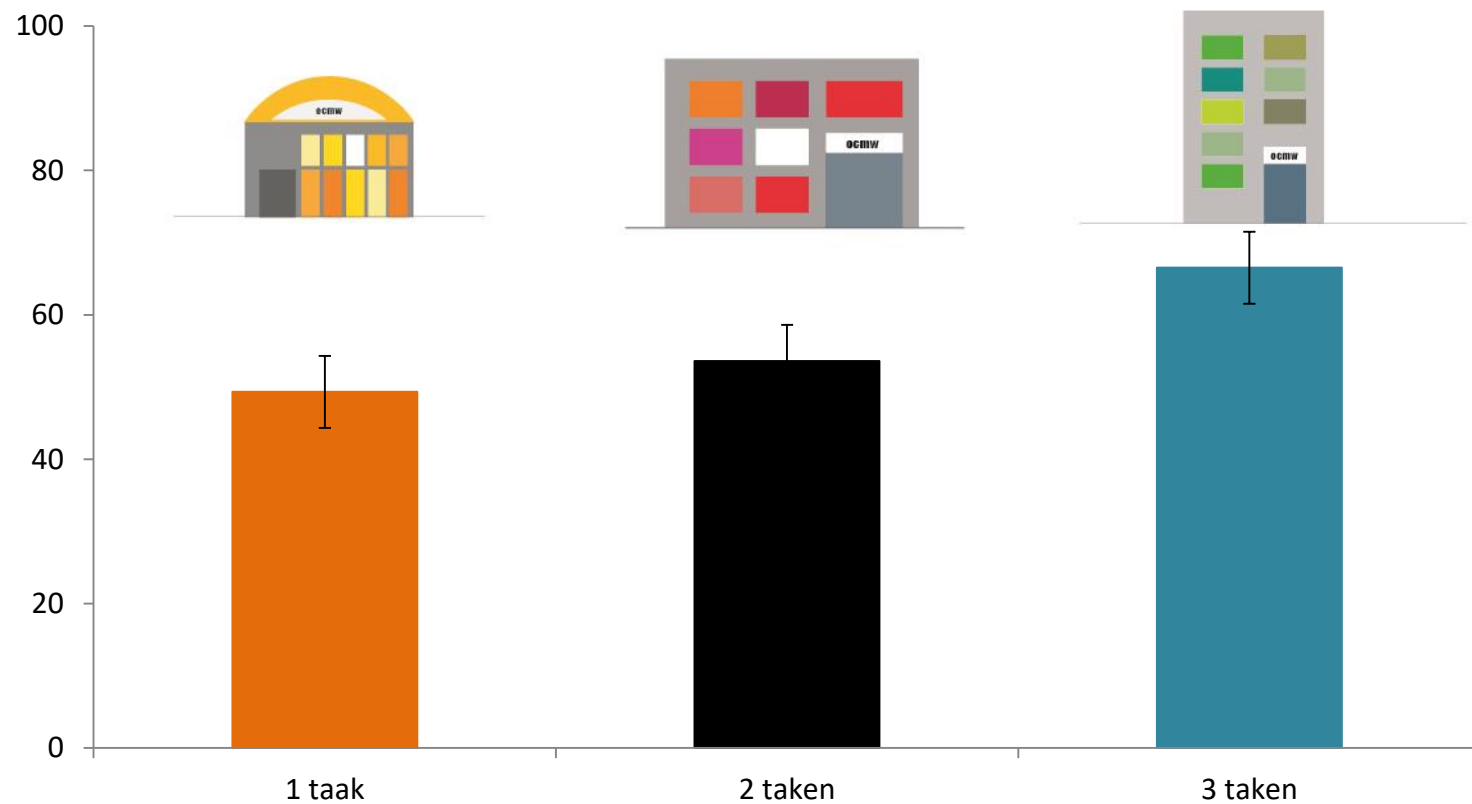

Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

- Meer regelgeving?
- Meer opvolging/controle door management?
- Meer teamoverleg?
- Invloed van politieke aansturing?
- Invloed van organisatie van het OCMW?

Invloed op gebruik discretionaire ruimte?

- Meer regelgeving?
- Meer opvolging/controle door management?
- Meer teamoverleg?
- Invloed van politieke aansturing?
- Invloed van organisatie van het OCMW?

Wat betekent dit voor discretionaire ruimte?

Wat betekent dit voor discretionaire ruimte?

1. Discretionaire ruimte = onvermijdelijk in OCMW-dienstverlening

Wat betekent dit voor discretionaire ruimte?

1. Discretionaire ruimte = onvermijdelijk in OCMW-dienstverlening
2. Discretionaire ruimte = cruciaal in OCMW-dienstverlening

Wat betekent dit voor discretionaire ruimte?

1. Discretionaire ruimte = onvermijdelijk in OCMW-dienstverlening
2. Discretionaire ruimte = cruciaal in OCMW-dienstverlening
3. Toch: sociaal werkers zich vaak niet bewust van bestaan en gebruik discretionaire ruimte => bewustwording

Herstelde fiets, bijgestelde verwachtingen

Firash moet op zijn nieuwe job op zaterdag werken – de dag dat hij normaal gezien naar het gebed gaat – en hij krijgt niet de ruimte om op vrijdag naar het middaggebed te gaan. Bert, de consulent van Firash, moet meer dan eens binnenspringen om het moeilijke proces te begeleiden...

Het verhaal van Marie en Lucas, Jonas en ... Jacky

Jonas, Marie en haar zoon Lucas staan op straat. Er is toevallig een crisiswoning vrij, maar... niet voor hun hond Jacky. Het huurcontract staat geen huisdieren toe. Elien, de sociaal werker van Marie, heeft geen keuze.

[LEES MEER OVER MARIE, LUCAS, JONAS EN ...](#)

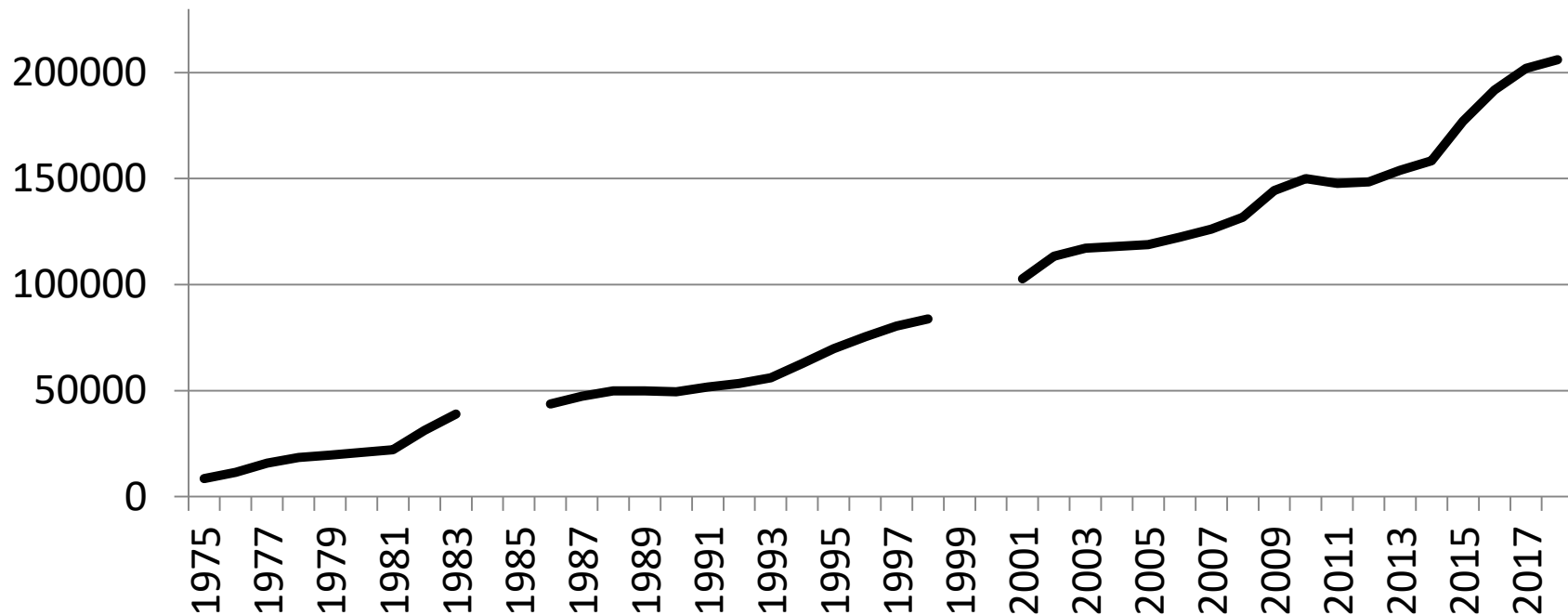

"Ik heb niets meer"

Sarah koopt samen met haar partner een woning. Ze is veel te jong. Het huis is te duur. Als ze uit elkaar gaan levert de verkoop onvoldoende op om de lening aan de bank af te lossen. Mireille, sociaal werker bij het OCMW, ziet een collectieve schuldenregeling als enige uitweg. Sarah gaat akkoord, tot haar vader haar herinnert aan zijn eigen slechte ervaring hiermee. De afspraak om te tekenen laat ze schieten. Ze verbreekt alle contact.

<https://www.ocmw-verhalen.be/verhalen/ik-heb-niets-meer>

Maar...

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)
2. Vormen:
 - Werkbereidheid / plicht tot huisbezoek niet bij aanvraag?

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)
2. Vormen:
 - Werkbereidheid / plicht tot huisbezoek niet bij aanvraag?
 - Specifieke typen cliënten. Bv. cliënt die van andere gemeente / instelling komt?

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)
2. Vormen:
 - Werkbereidheid / plicht tot huisbezoek niet bij aanvraag?
 - Specifieke typen cliënten. Bv. cliënt die van andere gemeente / instelling komt.
 - Voorlopige toekenning leefloon op basis van één gesprek?

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)
2. Vormen:
 - Werkbereidheid / plicht tot huisbezoek niet bij aanvraag?
 - Specifieke typen cliënten. Bv. cliënt die van andere gemeente / instelling komt.
 - Voorlopige toekenning leefloon op basis van één gesprek?
 - Indicatie van recht op leefloon op basis van administratieve data + korte vragenlijst?

Toch: mogelijkheden tot standaardisering?

1. Voor toekenning leefloon, niet voor traject (bv. activering en sanctionering)
2. Vormen:
 - Werkbereidheid / plicht tot huisbezoek niet bij aanvraag?
 - Specifieke typen cliënten. Bv. cliënt die van andere gemeente / instelling komt.
 - Voorlopige toekenning leefloon op basis van één gesprek?
 - Indicatie van recht op leefloon op basis van administratieve data + korte vragenlijst?

Vervolgonderzoek!

Conclusie

Om maatwerk (weer) alle kans te geven:

Conclusie

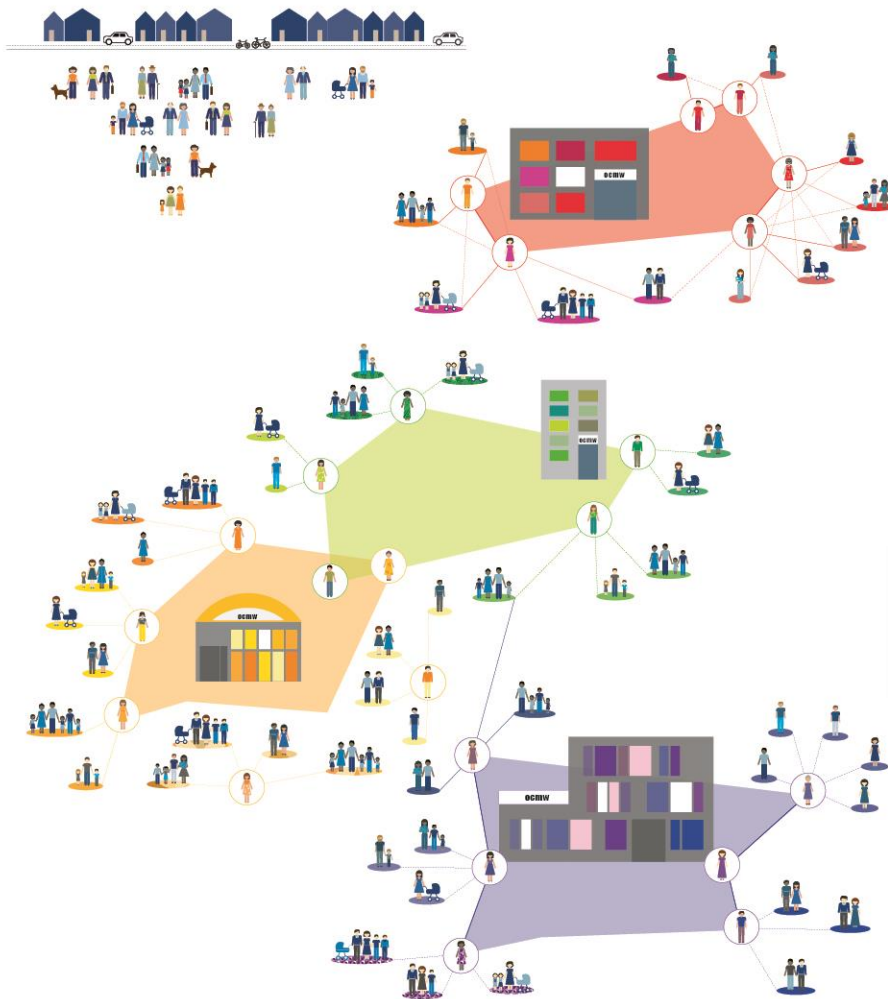
Om maatwerk (weer) alle kans te geven:

- GBO!

Conclusie

Om maatwerk (weer) alle kans te geven:

- GBO!
- Inperken van maatwerk op de juiste momenten

Dank u!

CENTRUM VOOR SOCIAAL BELEID
HERMAN DELEECK

